

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni. . . 6 "

Pentru România şi
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON Nr. 286.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

REDACTIA
ŞI ADMINISTRATIJA
Târgul Inului Nr. 30.

INSERATELE
se primesc la administra-
tia. Preţul după tarif
şi havoială.

Manuscrisele nu se in-
napoiază.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Preparandie românească la Sălişte.

În sesiunea ultimă a sinodului arhidiecezan din Sibiu deputatul Dr. Ioan Lupaş, protopop la Sălişte, a făcut propunerea ca secția pedagogică a Seminarului Andreian din Sibiu, să fie mutată la Sălişte.

Propunerea aceasta, în principiu foarte bine motivată de susținătorul ei, nu s'a discutat în sinod, ci s'a dat Consistorului spre studiere, având să raporteze sinodului din anul viitor.

Mulți se vor fi mirat de această propunere și vor fi aflat-o nepotrivită. De ce să se mute o școală așa de însemnată din Sibiu, care e centrul vieții culturale și bisericesti din Ardeal, la Sălişte, în „provincie“?

Motivele sunt de ordin pedagogic, în prima linie, și aceste motive trebuie să primeze când e vorba de o școală atât de însemnată, cum e singura preparandie ortodoxă română din Ardeal.

Cine cunoaște evoluția școalelor secundare împreună cu internat, știe, că în timpul mai nou se manifestă tot mai efectiv tendința de a așeza aceste școli într'un mediu ferit pe cât se poate de pseudo-cultura străzilor orașelor și de condițiile igienice necorespunzătoare ale acestora. An de an crește numărul școalelor, cari se fac de parte de oraș, izolate de lumea bizară a centrelor moderne, a căror cultură e din ce în ce tot mai puțin adăucă.

Din punct de vedere pedagogic această tendință nu mai are contrari în lumea cultă din Apus.

Când părintele protopop dela Sălişte a făcut propunerea de mai sus, a avut în vedere, desigur, acest motiv. Nu patriotismul local l'a determinat la aceasta — căci așa ceva ar putea să fie ridicol — ci motive pedagogice întemeiate. Păr. Lupaş, care a fost patru ani de zile profesor la seminar și care și prin aceasta a avut ocazia să cunoască necesitățile reale ale școlii, după o activitate de alți patru ani ca protopop și inspector școlar

tractual, e în măsură de a-și da seama mai bine decât cei mai mulți, despre ceceea trebuie să fie pe-piniera, unde se pregătesc învățătorii noștri. Și Sf. Sa a crezut că cel mai bun lucru ar fi dacă secția pedagogică a seminarului ar trece la Sălişte. Nu numai din motiv că acolo ar avea elevii aer mai curat și un trai mai ieftin — lucruri esențiale și acestea, dar ar avea și un mediu incomparabil mai potrivit cu chemarea învățătorilor. Căci, să vedem ce pot avea preparanzii noștri dela Sibiu, și ce ar putea avea dela Sălişte? Băieții vin, după terminarea alor patru clase secundare la școli străine în majoritatea absolută a cazurilor, la Sibiu, care ori cum am lua lucrurile, nu are un caracter românesc și nu scoate înainte băieților împrejurări de viață de acelea în cari vor avea să trăiască mai târziu, nici îndemnuri practice, potrivite pentru referințele vieții dela țară în cari vor avea să trăiască și să lucreze mai târziu.

În Sibiu elevii trăesc patru ani de zile între zidurile întunecate ale Seminarului, într'un oraș străin, cu puține rosturi românești, cu străzi asfaltate, cu cinematografe, cu ispite și cu cultura lipsită de un caracter tare, impunător. Băiatul vine zăpăcit — trăește zăpăcit, între streini, și pleacă între ai săi, după patru ani de carte teoretică și de lipsă de atingere imediată cu viața românească reală, în care va avea să lucreze. Ce poate să-i dea o astfel de viață tinărilor de 15—18 ani? Ce poate să însemneze chiar apropierea de Conzistor și de alte instituții prea înalte pentru el? Cel mult, desiluzii.

Până când, la Sălişte ar fi într'un sat românesc cu rosturi culturale și economice dintre cele mai potrivite cu viitoarea lui chemare. Seminarul s-ar putea zidi într'o mare grădiniță disponibilă de vre-o 6—7 jugăre, unde ar fi aer destul și liniște destulă. Viața publică a Săliștei fiind pur românească, băieții, veniți de la școli străine, ar găsi un mediu întăritor românesc; s-ar trezi la o viață românească dintre cele mai sănătoase și ar avea zilnic sub

ochii lor nu pseudocultura pistrăită a orașului străin, ci rosturi culturale românești dintre cele mai înfloritoare, pe cari le poate lua în fiecare clipă ca îndemnuri pentru viață. Ceea-ce băiatul vede că se face în Sibiu, nu poate face și el în satul său de mai târziu, unde va fi învățător, — dar ceea-ce vede în Sălişte, lucruri românești necesare, făcute de români, foarte mulți vor putea face și pe la satele lor.

Mai adăogând și aceea că Sălişte are cea mai bună școală românească primară poate că din întreaga țară, că mai are și școala froebeliană și școală de meserii românească, iată că e un puternic motiv mai mult pentru ideea părintelui Lupaş.

Ceea ce e bun în Sibiu și ceea ce e necesar să cunoască din el viitorii învățători, acestea le pot învăța prin o excursie, două, care se poate face foarte ușor, dată fiind apropierea dintre Sălişte și Sibiu.

Învățătorii noștri, cari vor avea să trăiască și să lucreze la țară, trebuie crescute într'un mediu cât se poate de potrivit cu împrejurările în cari vor ajunge mai târziu. Acest mediu nu se poate cunoaște prin o simplă excursiune la Sălişte, ci numai prin o viață trăită acolo, într'un mediu românesc dintre cele mai sănătoase și binefăcătoare.

Ar fi un mare bine dacă Consistorul din Sibiu, în a cărui sarcină a rămas studiarea chestiunii acesteia, s'ar ocupa cu tot interesul de ea și ar propune apoi sinodului din 1914 primirea propunerii părintelui Lupaş, care ar însemna un mare progres în viața noastră culturală.

X.

Proiectul pentru apărarea votului la alegerile pentru camera se debate acum în comisiunea justiției a camerei. În ședința de luni a acestei comisii, la care a participat și ministrul de justiție Balogh, s'au mai întregit câțiva paragrafi din acest faimos proiect, care sub masca „apărării votului alegătorilor“ va aduce o pacoste și mai mare pe capul bieților alegători.

Unirea partidelor independente. În chestiunea unirii partidelor independente s-au continuat tratativele Duminecă și Luni. Proiectul programului comun solicitat de iusthiști este terminat și a fost prezentat lui Iusth, Apponyi etc. În el se ating toate chestiunile politice, economice și sociale actuale și ale viitorului apropiat, se înțelege din punctul de vedere al oligarhilor și gentrylor opoziționali. Deciziunea finală se va lua în chestia fuziunii probabil numai pe la finea lunii corente.

Ada-Kaleh. Anexarea insulei Ada-Kaleh se pare a provoca oarecari complicațiuni externe, dar probabil că aceste nu se vor ivi, rămânând a-și face socoteala asupra insulei cei doi litiganți: Ungaria și Austria.

Iată cele două momente principale ale chestiei Ada-Kaleh:

Din Viena se anunță, că în unele cercuri politice de acolo s-a ivit teama că anexarea insulei Adakaleh va produce dificultăți internaționale și va ajunge chiar în discuția conferinței dela Londra. De îndată ce s-a răspândit zvonul despre anexare, cercuri tot mai numeroase au ridicat o altă chestie și anume: de ce s-a anexat insula numai la Ungaria, când dificultățile eventuale le va suporta monarchia întreagă?

Se consideră că o nouă lovitură dată de Ungaria care a creat un precedent favorabil sieși și primejdios pentru Austria. Aceasta se discută acum în mod foarte animat și se va anunța o interpelare în Reichsrath, așa că chestiunea provoacă noi complicațiuni interne și așteptarea celor externe.

Tot din Viena, din altă sursă însă, se scriu următoarele:

Anexarea formală a insulei Ada Kaleh, care părea o chestiune fără importanță, ridică obiecțiuni serioase nu numai din partea unor state interesate în noua împărțire a Turciei, dar chiar și din partea unor însemnați bărbați ai Austriei, cari nu admit anexarea la Ungaria.

Aceștia pretind că Ungaria nu poate să anexeze în numele ei și că anexarea ar fi trebuit să se facă în numele Austriei sau cel mult în numele Austro-Ungariei.

Chestiunea va fi slevată atât în Reichsrath, cât și în conferința dela Londra unde vor protesta Turcia și Serbia. Nu credem însă că această ches-

tie să provoace dificultăți externe, fiindcă de fapt Austro-Ungaria stăpânește Ada Kaleh de treizeci de ani. În năuntrul monarchiei însă ea poate să provoace oarecari turburări, deoarece Ungurii nu au să consimtă cu nici un preț să dea înapoi insula.

Se pare din aceste, că și aci guvernul oligarhic al Ungariei a făcut un act volnic și de rapacitate.

Prim-ministrul austriac despre situația externă. În ședința de ieri a parlamentului austriac prim-ministrul Stürgkh a rostit un discurs mai lung asupra situației externe a Monarhiei, din care reținem următoarele enunțiațiuni:

În decursul crizei balcanice Monarhia a urmărit scopul de-a sprijini desvoltarea independentă a popoarelor balcanice. În înțelesul acesta am făcut cu ajutorul Italiei aliate cunoscutele demersuri pentru asigurarea independenței statului albanez. Cât timp nu s'a dat lupta hotărâtoare între părțile beligerante, Monarhia n'a protestat contra faptului, ca Serbia, Grecia și Muntenegru să ocupe teritoriul albanez. Acum însă, sfârșindu-se războiul, aliații au fost datori să părăsească aceste teritorii. Sunt prospecte, că pacea între cei cari și-au stat față în față, se va încheia nu peste mult. Austro-Ungaria se poate aștepta cu toată îndreptățirea, ca atitudinea ei prietinoasă, pe care a manifestat-o în momente critice față de statele aliate, să fie apreciată cu recunoștință de către aliați. Ministrul nostru de externe se va vizui să promoveze cât mai grabnic înșurarea chestiei balcanice și atunci va sosi timpul, ca să reducem la starea normală pregătirile noastre militare la granițele de sud ale Monarhiei. Deocamdată numărul trupelor dela granițele țării se vor desconcentra în raport cu lămurirea situației externe. În consecință ministrul de război a hotărât, ca până la complectă desconcentrare rezerviștii chemați sub arme să fie concediați în turnusuri pe timp mai scurt.

România și triplul acord. Zi-arul rusesc »Nowoje Vremja« vorbind de rezultatele reuniunii ambasadorilor din Petersburg scrie între altele:

«Trebuie declarat categoric Românilor, că au primit numai

Cântecelor mele.

Cu-ai artei visători culoși
Îmi mângăiu anii dureroși
Și n'ale trailui nevoi
Singurul scut îmi sunteți voi.

Sfășietor îmi povestii
Povestea celor năcăjiți
Și din visări cu drag cobor
La obiditul meu popor.

Doinesc în voi frumoșii-mi munți,
Flăcăi vânjoși, moșnegi cărunți,
Copilele cântând la joc
Și mamele fără noroc.

Cântați turbat, cântați merou
Viața ce e n'neamul meu
Și-un marș barbar și triumfal
Pentru un mândru, nou Ardeal!!!

Cântecul meu.

Dacă lipsa-i boală, nepăsarea-i leac...
Lipsa-mi face n'ciudă... Eu să-i fac
pe plac?

Nime nu-i băete, mai calic ca noi...
Dară ce ne pasă nouă de nevoi...

N-om trăi cât munții... Ei, și asta ce-i?
Vine ea și moartea, când e rândul ei!

Lasă-o dară n'pace și îți fă un rost,
Să nu plângi la urmă, c'ai trăit traiu
prost!

Dacă lipsa-i boală, nepăsarea-i leac...
Lipsa-mi face n'ciudă... Eu să-i fac
pe plac?
I. Negură.

Pe Nistru în sus.

(Fine).

Un sat se ivi iarăși în coasta Basarabeană. Era Tudora, sat curat moldovenesc. Vaporasul ancoră iarăși și din nou aceeași punte se întinse. Mă apropiat de coastă și mă pusei la pândă să văd, s'ascult cum vorbesc călătorii cari așteaptă. Cel dintâi care urea puntea fu un băețu care aducea niște bagaj.

— Unde să pun lucrurile lleanei?,
întrebă el tare, apăsăt.

Un flăcău făcea cu mâna unui moșneag care cobora coasta satului:

— Hai, moș Gheorghe, mai fuga,
că amuși pleacă parahodul.

Și n'jurul meu văzui cu mare mulțumire că aproape toată lumea vorbea limba neamului meu; că cei 100 de ani de înstrăinare, nu putuse să le răpească și să prefacă cea mai mare comoară a unui popor — limba.

Când m'am suit sus la comanda unde ferbea samovarul, m'aștepta o surpriză și mai plăcută. Cinovnicul îmi prezentă pe un călător, pe d-l Berté, francez, proprietar în Porcești.

Cele dintâi cuvinte pe care le rosti noua mea cunoștință, mă uimi.

— Ați fost în România de vorbiți așa de bine românește?

— Nu, dar trăesc în sat românesc.

— Oricum, accentuați bine și întrebunțați termenii aleși.

Francezul zămbi... Se uită la mine și îndreptându-și pălăria pe cap îmi povestii: »Acum cinci ani a venit la mine un dezertor din România. Îl chema... și d-nul Berté ridică fruntea în sus, o încreți căutând să-și amintească. A, — făcu el deodată... Ciurea. A venit băiatul să-i dau ceva de lucru. L'am primit; dar nu era el de muncă grea. Era inteligent și vorbea ceva franțuzește. Să-l pun la contabilitate nu știa rusește. L'am ținut așa pe lângă casă de-mi făcea diferite treburi. Într'un an de zile m'am pomnit că știe rusește de nu-ți venea să crezi.

Atunci l'am recomandat econom la o școală de agricultură de lângă Porcești. A stat el vre-o trei ani, și într'o zi veni la mine să-mi spue că pleacă în Tașchend unde i-a dat Statul 100 desetine de pământ. Acuma îmi scrie din când în când și... adăugă cu același zămbet d-l Berté, eu l'am învățat rusește, el pe mine românește.

Se turnă ceai prin pahare. Fiecare ne luarăm câte o stacană mare și mușcam încet din bucățelele de zahăr: beam precuțchi.

Samovarul sfârșea scoțând aburi fini, cântând o melodie dulce.

Căldura apei fierțe, ne îmbujora fețele.

Îl întrebai pe d-l Berté:

— În satul d-tră se joacă jocuri moldovenești? Se cântă?..

— A, cum de nu!

— Dar eu am auzit că guvernul, în dorința de-a rusifica poporul român, desliștește sate întregi și le trimite în Caucaz.

— O, asta nu cred. Eu n'am văzut popor mai legat de pământul lui, ca Moldovenii. E drept că slujba ostășească o fac în Caucazia, Varșovia. Chiar eu am avut un argat, fus se la Uliani, în Petersburg; când s'a întors, să nu-l cunoști... Numai rusește... mergea îmbrăcat în straie rusești, cu șapcă... Astăzi, vin de-l vezi însurat purtând plete, parcă nici n'a fost el acela.

Cuvintele lui mă furau, cu fiecare vorbă care-o spunea, îmi picura în suflet florul acela de-o adâncă dragoste de neam, care nu se poate compara cu nici o bucurie și nici o altă mulțumire din lumea noastră.

Între mine și francezul călător, lute se stabili o intimitate sinceră, care nu era numai influența expansiunii sufletului pe care o găsești la toți călătorii din tren, vapoare: nu, ea era legată prin afinitatea rasei, prin apropierea sângelui, cum și prin înțelegerea marilor dureri, pe cari Francezii au

fast totdeauna gata să și-le aproprie și înțelegă.

Și d-l Berté, înțelesese din ochii mei, din setea cu care-l întrebam de Moldoveni, ce mare bucurie îmi produceau vorbele lui.

— Nu, nu poate fi desnaționalizat poporul d-tră. E drept, că el nu știe de România, de naționalism; dar n'am văzut popor care să fie cu mai multă înjărnăcie la obiceiurile, credințele lui. Câte odată când se întampla să am în vie lucrători din Cherson, cum și Moldoveni, Rușii behăle — îi fac oi —, iar Moldovenii grohănesc — îi fac porci pe Ruși.

Tot timpul convorbirii noastre, cinovnicul desțertase pe rând stacanele, și acum cu burta umflată de apă, deschelat la vestă, urmarea din ochi, doi copii ai căpitanului, cari se jucau aproape.

Mă uitam la Francezul fin, elegant în mișcări și manieră, cu trăsăturile delicate, vorba lui sonoră, cu acel răpăsat care dau particularitate neamului său în vorbire, la chipul inteligent cum privea lucrurile, cum țese adresa; și la figura boccie, greoaie, plecat spre somn și mâncare, a Rusului, care orișicât ar fi fost el de malo-rus, dar tot un dușman al neamului meu rămâne, — și n'linii mari, îmi săgetă prin creier, alianța acestor popoare așa de depărta ca obiceiuri, cultură, libertate și totuși legate prin acele lanțuri meshchine ale politicii.

Silistra și trebuie să li se mai aducă la cunoștință, că hotărârea conferenței din Petersburg n-a fost acceptată numai de acordul triplu și tripla alianță a fost nevoită să o accepte.

»Fester Lloyd« înregistrând această știre adaugă:

Noi am comunicat deja Românilor, că prin sforțările noastre și ale aliaților noștri nu le-am putut câștiga mai mult decât Silistra și că celelalte cereri ale noastre în favoarea României au fost zadărnicele de triplu acord.

Situația internațională.

Preliminarele păcii.

Era de prevăzut, că semnarea preliminarilor păcii va întâmpina oareș-cari greutăți din partea aliaților și cu deosebire din partea Sârbilor și Grecilor, cari doresc să-și asigure în ajutorul semnării preliminarilor de pace unele favoruri. După știrile Agenției Reuter delegații sârbi și bulgari au primit din partea guvernelor lor instrucțiuni, cari privec de-o parte revizuirea tratatului încheiat între aliați înainte de izbucnirea războiului balcanic și în cari de altă parte se cere, ca înainte de-a se semna pacea să se stabilească definitiv granițele de sud ale Albaniei.

Politica aceasta de trăgănare din partea Sârbilor și Grecilor o confirmă însuși ziarul semioficios bulgar, „Mir“, care în n-rul de ieri constată, că încercările de-a trăgăna chestia păcii de către Sârbi și Greci va aduce noi încurcături. De încheiere ziarul „Mir“ amenință, că Bulgarii vor încheia, fără considerare la aliații lor, pacea cu Turcia.

Din cauzele aceste reluarea tratativilor de pace va suferi întârziere.

Convenția sârbo-bulgară.

Fostul ministru sârb Ghenci a declarat corespondentului ziarului „Nowoje Wremja“, că tratatul de alianță dintre Sârbia și Bulgaria, are o clauză suplimentară, în care s'au prevăzut toate probabilitățile. Pe baza acestei convenții militare Bulgaria s'a obligat să trimită în Macedonia 100.000 soldați, cari să intre în acțiune împreună cu armata sârbă de acolo. Înainte de mobilizare Bulgaria a declarat, că nu este dispusă a trimite 100.000 soldați în Macedonia, de care comandanții armatei bulgare are o misiune mai grea în Tracia. Serbia avea atunci dreptul să anuleze convenția militară de oare-ce Bulgaria nu s'a ținut de angajament.

Nu a făcut însă aceasta și în loc să mobilizeze numai 150.000 soldați, a mobilizat 300.000. După lupta dela Kumanovo, Bulgaria a cerut ajutor. Serbia a trimis 50.000 soldați la Adrianopol, deși Austria a mobilizat la granița sârbă. Din cauza lipsei acestor 50.000 de soldați Serbia a ajuns într-o situație delicată, deoarece ce Albanecii au început o luptă de gherilă contra armatelor sârbe din Albania. Serbia în

loc de 200.000 a mobilizat 400.000 de soldați, pe când pe baza convenției trebuia să mobilizeze numai 150.000.

Din Albania

sesesc din nou știri neliniștitoare. O telegramă din Durazzo anunță, că Essad-pașa ar fi fost ucis de aderenții comitetului Turcilor tineri. O altă telegramă desminte această știre, adaugă însă, că Essad-pașa observă o atitudine suspectă continuând să întrețină legături secrete cu guvernele Sârbiei și Muntenegrului. Consulii austro-ungari din Albania ar fi raportat despre această atitudine suspectă la Viena, ceea-ce a avut de urmare ca ministerul de externe al monarhiei să urgenceze la Londra rezolvarea chestiei Albaniei.

În cercurile diplomatice din Londra se menține cu toată seriozitatea candidarea principelui de Wied la tronul Albaniei, despre care se spune că ar avea cele mai bune șanse de reușită.

În Scutari

s'a restabilit definitiv ordinea. Partea cea mai mare a trupelor muntenegrene au părăsit orașul și întăriturile ducând cu ei tunurile și munițiile din forturile Tarabos, Bodița și Bardanjo.

Actuale.

— Apponyi la Turda. — Contra serviciului de trei ani. — America și Japonia. —

Duminecă, cum am anunțat, și-a ținut în Turda darea de seamă deputatul Vertán Endre, fiind de față contele Apponyi și alți cinci deputați opoziționali, apoi reprezentanți de-al organizațiilor independiste din Ardeal etc.

Deputatul Vertán în discursul său a arătat evenimentele petrecute în parlament. S'a votat apoi încredere deputatului, cu adausul că alegătorii osândesc atitudinea și procedul guvernului și cer fuziunea partidelor opoziționale.

După acest clișeu al adunărilor opoziționale, a vorbit contele Apponyi, accentuând necesitatea fuziunii, care a promis, că se va face; a spus apoi cu falșitatea sa izuțică că opoziția luptă pentru democrație, (ci-că conții Apponyi, Károlyi etc. sunt democrați) și alte lucruri imblățite de opoziționali și răsuflate. A amintit și de salvarea Ardealului pentru Maghiari, care zice că se poate face prin o politică de colonizare și o politică industrială maghiară etc.

Au mai vorbit câțiva din deputații veniți și alții, iar în urmă s'a făcut un magnum aldomas.

Asupra adunării și a discursului lui Apponyi vom reveni eventual.

Guvernul Franciel și autoritățile, se înțelege, reduc însemnătatea rebeliunii di Toul contra serviciului militar de trei ani. În o depeșă a agenției Havas se spune, că autorii responsabili ai manifestațiunii sunt vre-o două-zeci. Ei făcuseră să circule de câteva zile liste de protestare contra serviciului de trei ani. Soldații înscrși din oficiu

protestează astăzi că li s'a întrebunțat numele.

Dar alte depeșe anunță, că s-au întâmpat și scene violente, bătăi, acte de nesupunere față de superiori etc.

Mișcarea din Toulon a provocat neliniște și între soldații garnizați în Paris. În Neuilly, care militărește aparține Capitalei, s-au adunat vre o 300 de soldați și au injurat guvernul pentru reintroducerea serviciului de trei ani, au cântat Internaționala și au strigat:

— Jos cu serviciul de trei ani!

Asemenea scene s-au petrecut și în alte cazarmă din Paris. În cazarma regimentului 37 au fost bătuți mai mulți suboficieri. Aici ordinea s-a putut restabili numai cu ajutor dela alte regimente.

În chestia acestor mișcări, al căror rost l-am spus pe scurt ieri, vor face interpeiații în cameră deputații socialiști.

Între Statele-unite din America și Japonia, cum știm, s-au înăspriț relațiile din cauză că în California s'a adus legea care interzice ca Japoniezii să poată cumpăra moșii în California.

La protestările ambasadorului japonez din Washington, prezidentul Statelor-unite, Wilson, a răspuns guvernului japonez, să facă și el o lege asemenea celei din California contra streinilor.

Se crede, că prin aceasta s'a încunjurat pericolul războiului între cele două state. Aceasta o afirmă și secretarul de stat american Bryan.

România și Italia.

Ca ecouri la vizita prințului Carol mai avem azi următoarele informații:

O voce de presă.

Din incidentul rentoarcerii în țară a prințului Carol, ziarul „Înainte“ scrie următoarele:

A. S. R. Principele Carol s'a înnapoiat ieri în Capitală, după o ședere de câteva săptămâni în frumescul regat al Italiei.

Primirea grandioasă ce s'a făcut acolo principelui nostru, entuziasmele manifestațiunii ale poporului italian, s'au resfrânt și asupra țării, pe care în chip simbolic o reprezintă acolo A. S. Principele Carol. În persoana sa, n'a fost salutată numai Principele ci și țara pe care o reprezintă, și țara asupra destinului căreia va fi chemat odată să domnească.

Cinstirea de care s'a bucurat A. S. R. Principele Carol ne umple sufletele de bucurie, atât pentru tânărul principe cât și pentru noi. Cu prilejul acestei vizite, s'au pecetluit din nou strânssele și prieteneștile legături, dintre țara noastră și Italia.

În împrejurările externe de azi, când solidaritatea între popoare de același rasă, se manifestă cu atâta tărie, afirmarea simpatiei dintre noi și poporul italian, e bine venită, și vizita Principelui Carol la Roma a amintit fără îndoială că la gurile Dunării

există un popor latin — și e bine că s'a atras luarea aminte asupra noastră, azi când popoarele slave dela sudul nostru, au făcut să se vorbească atâta despre ele.

O manifestație.

Din Galați se scrie: — După terminarea meetingului ținut la 5. Maiu v. pentru a se comemora revoluția din Ardeal de la 1848, s'a organizat o manifestație de simpatie la consulatul italian din localitate.

La orele 12 jumătate, manifestațiunii aujundă în fața consulatului general al Italiei, d. profesor Petrovici a rostit o frumoasă cuvântare, insistând asupra legăturilor de prietenie dintre România și Italia.

Contele Vizart, consul general al Italiei, a răspuns mulțumind manifestațiilor și asigurându-i că primirea plină de dragoste ce s'a făcut prințului Carol în Italia va întâmpina pe orice român care s'ar duce acol.

O delegație a manifestațiilor a fost primită, apoi în casă de d. conte Vizart. S'a servit membrilor delegației sampanie.

D. Petrovici a toastat pentru Italia și pentru regele ei, iar d. conte Vizart pentru România și regele Carol.

Regele Italiei și Academia.

Regele Italiei a răspuns Academiei la telegrama trimisă în ziua de 1 Maiu prin următoarea telegramă:

Domnului Președinte al Academiei Române

Mulțumesc călduros pentru cea frumoasă telegramă dată cu ocaziunea mult plăcută a petrecerii în Roma a Alteiei Sale Regale Principelui Carol.

M'au atins în mod cu deosebire plăcut gândul și amintirea acelei distinse Academii și le rememorez din toată inima. — Victor Emanuel

Relațiile economice italo-române.

Din Roma se anunță următoarele:

Ministrul de comerț Nitti, pe dată ce li vor da răgaz lucrările parlamentului, se va apuca să studieze măsurile cele mai nemerite, prin cari să se poată activa, cât mai temeinic, comerțul de import și de export dintre Italia și România, spre a corespunde astfel dorințelor stăruitoare ale ministrului român Xenopol.

Principalele măsuri de luat întru atingerea zisului scop ar fi: să se îndrepteze în spre România activitatea exportatorilor italieni; să se trimeată o comisie industrială spre a studia la fața locului condițiile, în cari se află piețele de desfacere, diferitele industrii și producțiunea din țara românească; să se îndrumeze tratativele necesare pentru ca vre-o mare bancă italiană să se stabilească în România.

Toate zierele și toate cercurile politice, convinse de eficacitatea acestor măsuri plănuite, se a-

rată foarte favorabile înfăptuirii lor, exprimându-și urarea ca nouă fază de reînviore, în care intră acum relațiile economice italo-române, să fie cât mai rodnică în foloase pozitive pentru ambele țări.

Roadele Casei Rurale în România.

Dintr'un important studiu economic apărut zilele trecute și publicat de d-l Ștefan Meitani despre activitatea Casei rurale, care început se funcționeze la 1908, reținem următoarele constatări importante:

Activitatea Casei Rurale, cu privire la operațiunile funciare în cei dinții 4 ani (1908—1912), se poate resuma în următoarele diviziuni:

1. Cumpărări de moșii. — În total, Casa Rurală a cumpărat până azi 70 de moșii în întindere aproximativă de 89.000 hectare, în valoare de circa 55.000.000 lei.

2. Parcedări și vânzări la țărani. — Cu toate dificultățile inerente acestor operațiuni — provenite în primele timpuri din lipsa unui personal — complet și bine format, — necesar pentru măsurători și parcelări, din timpul îndelungat ce se cere pentru facerea acestora, din condițiunile impuse de lege, Casei Rurale țărănilor pentru a fi admiși a cumpăra pământ, adică accontul de 10—15% din preț în numără posedarea vitelor și instrumentelor de muncă, — rezultatele la cari s'ajuns și în această privință sunt însemnate:

În total Casa Rurală a vândut în loturi la săteni până azi 45 moșii, în întindere de 12.426 hectare, în valoare de circa 9.606.000 lei.

Pământul ce se vinde anual țărănilor, aproape se îadoiește din an în an și acesta pe deoarte fiindcă parcelările se fac din ce în ce cu mai multă înlesnire și de altă parte, fiindcă starea materială a țărănimii se îmbunătățește prin faptul arendării moșilor ce nu li se pot vinde, dându-i-se astfel mijlocul să-și adune accontul de 10—15% în numără, cerut de lege. Astfel se adeverește, cât de nemerită a fost măsura arendărilor la țărani a moșilor ce nu li se putea vinde la început, căci la multe din moșile arendate, țărănil în cursul arendării agonisindu și accontul sus-zis, moșile li s'au putut vinde mai în urmă.

3. Arendări la țărani. — Pământul ce nu s'a putut vinde țărănilor, s'a pus tot la dispoziția lor, dându-li-se în condițiuni din cele mai avantajoase.

Iată până azi cât pământ s'a pus în folosința țărănilor, prin arendare, de Casa Rurală:

În anul 1909 av-au în arendă 15.000 ha aproximativ; în anul 1910, 14.500 ha; în anul 1911, 17.300 ha; în anul 1912, 35.000 ha.

Arenda plătită de săteni nu reprezintă mai mult decât valoarea cuponului, a amortizării, a dobânzii avansate de Casa Rurală, calculată pe 5%, și a cheltuielilor de administrație, ceace reprezintă un procent de aproape 6%, asupra prețului de cumpărare, de care s'a ținut stric seamă la fixarea arendei, fără a se avea în vedere vreun câștig pentru Casa Rurală, aceasta mărginindu-se a-și acoperi cheltuielile. În definitiv, arenda plătită de arendași săteni e egală cu rata ce s'ar plăti de un cumpărător.

Dacă la cele 35.000 hectare date cu arendă țărănilor, adăogăm cele 12.500 hectare ce li s'au vândut, ajungem la un total de 47.500 hectare, care se găsește azi în stăpânirea sau folosința sătenilor, prin mijlocirea Casei Rurale.

Dar aceasta nu e totul.

4. Acordarea de împrumuturi la oțștile ce cumpăraseră moșii înainte de înființarea Casei Rurale. Prin articolul 77 al legii sale constituitive, Casa Rurală este autorizată a acorda sătenilor un împrumut ipotecar, pe moșile cumpărate de dâșii înainte de promulgarea legii, dacă mai datorau prețul moșiei sau parte din preț în acel moment, pentru ca să plătească din acest împrumut prețul datorat.

Până azi, Casa Rurală a acordat în acest scop oțștilor de săteni împrumuturi în valoare de circa 4.000.000 lei, pentru aproximativ 7.800 hectare.

Adăogând și această cifră de 7.800 hectare la cea de 47.500 hectare, dela numărul precedent, găsim un total de 55.300 hectare, trecute în proprietatea mică prin mijlocirea Casei Rurale.

5. Acordarea de împrumuturi comunelor pentru plata izaluzurilor comunale. La această cifră putem, cu drept cuvânt, adăoga și numărul de hectare cumpărate de comune pentru izlaz și asupra cărora Casa Rurală a acordat comunelor, pe baza art. 78 al legii sale, un împrumut ipotecar din care să se plătească prețul datorit proprie-

Se insera. Culoarea apei se schimbă în verde, în albastru, apoi încep să lucească ca argintul. Malurile devin mai negre și verdele tușelor se confundă cu umbrele nopții. Pe dealuri se deslușea tot mai bine linia culmilor care desparte cerul de pământ. D-l Bertă scoase ceasornicul, îl privi: »mai am 20 de minute. Apoi mă întrebă:

— Cât rămâneți la Bender?

— O zi.

Pe punte veni războinarii cu felinarele și le spânzură lângă comanda, în dreapta unul roș, în stânga verde.

Și deodată două lumini se prelungiră, se întinseră pe apă până lângă maluri; călătoreau cu vaporul ca două dungi care jucau prin valuri, se afundau și lumineau apa, cu colorile lor vii puternice și așa de frumoase.

Pa malurile de mesteacăn se trezi vântul sere; și-acum prin funile vaporului sus la comanda, printre lanțuri și catarg, șuera cu adieri răcoase, oaspetele și prietenul nedorit al marinarilor. Pe punte, totul se învăli de întunerec; oamenii se mișcau încet, cu teamă, se loveau unii de alții și când treceau pe lângă felinare, se opră să te vadă cine ești, să-ți vadă fața care pareă mal galben și mai lungă. Pe dealurile depărtate luciră câteva lumini roșii, apoi pieriră. Pluteam printr'o mare de întunerec, printr'un pustiu fără viață și cu toate că se înoptase de o

jumătate de ceas, mie mi-se părea că-i noapte veșnică, că n'a fost zi, că trecem prin acele regiuni unde lumina zicii nu există.

Iată că la o cotitură a râului, pe neașteptate, luci un foc mare, care-și întindea luminile până în apă și apa parcă ferbea acolo într'un râu de sânge. Câteva umbre se mișcară în jur. S'auziră glasuri înădușite, apoi un strigăt prelung, răsunător care înflora mușenia malurilor și pieri ca să se repete de celălalt mal al Nistrului.

— Trage la mal...

Vaporașul răspuse printr'un chiuit prelung, răsunător, de ciocoteau vâile. Doi marinari luară felinarele și se îndreptară spre partea dinainte a vaporului, care se apropia de mal. D-l Bertă îmi strânse mâna.

— Poate veniți vre-odată în Porcești!

— Ori d-tră în România.

— Cine știe! Și se depărță.

Simțeam cu plecarea lui o durere. De ce ne cunoșusem și ne apropiasem așa de mult, ca să ne despărțim așa degrabă, mă gândii eu! Când m'apropiai de proră, el plecase cu puntea luminată slab de un felinar. Din întunerec malului se mișca ceva. Auzii un trr prelung, apoi huruitul unor roți. Vocea fanțuzului răsună:

— Tu ești Gheorghe?

— Da cuonașule!

După vorbele acestea urmă un: »dii« prelung și roțile unei trăsurii răsunară surd, înădușit.

Vaporașul plecă și se afundă tot mai tare în întuneric.

Câtăva vreme văzui licărind ici, colo, luminile din Porcești. Apoi noaptea căzu adâncă, mai misterioasă, mai neagră. Pe punte nu se mai zărea nici un om, doar căpitanul care se preumbla nervos pe locul de comandă, urmarea cu ochii lui de veritată, mersul vaporașului. Eu stam pe puntea de comandă privind în noapte, căutând să disting din întunerec luminile satelor, care nu se mai iveau. La o cotitură a râului, văzui de odată luminile unui sat... poate era Porcești, poate altul... dar bucuria aceasta nu ținuu mult căci luminile pieriră curând.

Vântul sufla tot mai tare și răcoarea nopții devenea mai simțită. Mă gândii la cunoștințele mele, la franțuzul simpatie și 'mi făcui planuri, că odată tot mă voi duce acolo în satul lui, să stau câteva zile, să trăiesc în mijlocul Moldovenilor. Mă gândii și la trecutul nostru, la nenorocul neamului acestuia. Mă uitam la negreala malurilor și din întunerecul acesta mi se desprindeau icoane: Da, aici, pe malurile acestea pe lângă care călătoream eu singur și străin, în noapte, se săvârșise poate atâtea lupte, atâtea fapte

mari, cari au înscris cele mai frumoase pagini din istoria neamului nostru! Prin vadurile acestea, pe unde trece vaporașul rusesc, au trecut călăreții Moldovenii pe caii lor sprinteni; și-au lucit în avântul răsunării, sulitele ascuțite... și astăzi după o sută de ani?

Un șgomot de pași veni să mă trezească din gândurile mele. Cineva s'apropie și mă privi de aproape.

— D-voastră sunteți?

— Da eu!

Agentul sanitar, tuși și se așeză pe bancă.

— Nu vă culcați încă?

— Nu, îmi place noaptea.

— A, pe d-voastră vă mulțumește povestirea despre Moldovenii... sunteți un mare iubitor al neamului... și voi să spue un cuvânt, pe care nu-l putea și pe care mi-l rostii în rusește: Patriot...

— Da... dacă-s Moldovean!

Rusul dădu din cap...

— Așa i... așa-i... Și eu când aud de Malo-ruși!

El voia să mă întrebe ceva, să stăm de vorbă, mai ales că dormise bine; dar sufletul meu trăia alte gânduri și vorba lui mă plictisea.

Îmi luai sară bună și spunându-i că voesc să mă culc, plecai în cabină.

(»Ramuric«.)

N. Dundreanu.

tarului pământului vândut pentru izlaz, — căci tot cu ajutorul Casei Rurale s-a putut trece acest pământ în stăpânirea sătenilor.

S-au cumpărat astfel, de comune, pentru izlaz, prin mijlocirea Casei Rurale un total de 36.000 ha aproximativ care adăugat la suma de 55.300 hectare dela numărul precedent, ne dă un total de 91.300 hectare aproximativ, trecute în proprietate mică cu ajutorul Casei Rurale.

6. Pădurile de pe moștile cumpărate de Casa Rurală, vândute Statului. Casa Rurală, având obligațiunea impusă ei prin art. 23 al legii sale constitutive, a revinde Statului pădurile ce se află pe moștile cumpărate de dânsa, a vândut în total până azi Statului 18.600 hectare aproximativ de păduri.

În partea a doua a studiului se vorbește despre progresele țărânilor făcute în ce privește exploatarea tot mai rațională, mai sistematică, mai bună și mai în raport cu progresul modern, — a pământului.

În cercul anului 1912 s'a constituit un număr de 18 cooperative cu 1856 membri. Anul acesta se vor mai constitui încă 15 cooperative, iar de aici înainte se vor constitui pe fiecare moșie, odată cu punerea în posesie a lotașilor. Operațiunile ce fac aceste cooperative sunt: treerul și vânzarea în comun, avansuri bănești membrilor, cumpărări de mașini etc. S'au mai organizat concursuri de vite și arături, s'au înființat mai multe școli agricole și horticole, o școală de grădinarie și zarzavaturii, pepiniere de pomi roditori etc.

ȘTIRI.

— 8 Mai 1913.

Știri din România. Din Craiova se anunță: Comitetul pentru ridicarea monumentului Independenței a fixat ziua de 15 Mai pentru inaugurare. Dl primar al orașului N. P. Guran a fost primit în audiență de M. S. Regele și a expus Suvăranului programul solemnității ce se va desfășura la Craiova cu acest prilej. M. S. Regele a dat înalta Sa aprobare acestui program, urmând a participa la desvârlirea monumentului întreaga familie regală, afară de M. Sa.

Se lucrăază de pe acum aci la facerea tribunelor oficiale precum și la lansarea invitațiilor în toată țara. Programul amănunțit va fi comunicat la vreme.

— Astăzi după prânz Academia română întrunită în sesiune generală va ține ședință publică, în care dl V. Părvan membru corespondent, va face comunicarea: »Descoperiri nouă în Scythia minor«.

Concedierea rezerviștilor. Ceeace se aștepta de mult: concedierea rezerviștilor, s'a început acum la singuraticele corpuri de armată. Prea înaltul ordin, referitor la concedierea supra-numerului rezerviștilor și a celor din rezerva întregitoare are data de 17 Mai și mai cuprinde următoarele dispozițiuni: Rezerviștii din rezerva întregitoare, cari nu și-au făcut instrucțiunea de arme din cauză că s'au prezentat prea târziu, — vor fi concediați numai după ce și vor face această instrucție. Aceeași dispoziție se referă și la rezerviștii suplitori, chemați în 21 Aprilie, pentru prima instrucție de arme. În ce privește serviciul de acum al rezerviștilor supl. din 1912, cari au stat în serviciu activ mai mult de 10 săptămâni, cât ar fi durat instrucția, — acestora li se socotește ca făcută o deprindere de arme, (anume cea din anul 1915). O deprindere de arme li se socotește ca făcută și rez. supl. din 1909, 1910 și 1911, cari au fost concentrați fără a și face instrucția de arme, — iar dacă au fost deja instruați, atunci li se socotesc două deprinderi de arme (cea din 1915 și 1917).

Aur în munții Ciucului. Se anunță din Sereda Ciucului, că întreprinzătorii nemți cercetează de mai mult timp terenul din hotarul comunei Alfalău, unde se presupune că s'ar afla aur. Cercetările de până acum par a avea un rezultat favorabil.

Regele Petru al Serbiei va abdică. În mai multe rânduri se răspândise șvonul — care a fost totdeauna desmintit — că regele Petru al Serbiei va abdică de tron. Acum ziarul »Echo de

Paris, referindu-se la izvoare demne de toată credința, anunță că regele Petru va mai rămânea pe tron până la încheierea păcii, când apoi va abdică în favorul moștenitorului de tron, Alexandru. Ziarul amintit afirmă, că un bărbat de încredere al regelui Petru a închiriat pe seama suveranului o vilă la Genf, dar cu tot secretul ce s'a păstrat în jurul acestei chestiuni s'a aflat totuși că locuitorul vilei amintite va fi regele Sârbiei. Tot în Genf locuise regele Petru și înainte de a ajunge pe tron. În Genf, cel mai favorit oraș al său, regele Petru are un prieten, căruia l-a mărturisit, că restul vieții sale voește să-l petreacă în cea mai completă liniște în acest oraș.

Mezothorium este numele unui nou medicament, contra cancerului (rac). Se anunță din Halle, că profesorul Bum din Berlin, Krönig din Freiburg și Döderlein din München fac, de 4 săptămâni, experiențe pentru vindecarea cancerului. Experiențele de până acum au avut un rezultat destul de satisfăcător. Sub influința razelor de mezothorium dispar țesăturile de cancer și'n locul lor cresc țesături noi. Durata vindecării e foarte scurtă, nu se știe însă cât va fi de durabilă această vindecare, pentru constatarea căreia se recer experiențe mai îndelungate.

Pentru pacea mondială. Din Roma se anunță: Agenția Stefani a primit din Washington informația, că guvernul Statelor-Unite a fost încuștă înțat de guvernul italian. Că a primit cu cea mai mare simpatie și va supune unei cercetări invitațiunea, pe care guvernul Statelor-Unite a trimis-o tuturor statelor și în care se cere înființarea unei convențiuni, ai cărei factori să se deoblițe că nu vor mai începe nici un război sau alte acțiuni de dușmănie până atunci, până când o comisiune de pace compusă în acest scop nu se va pronunța în chestia delitigiului. Atât guvernul Statelor-Unite cât și opinia publică apreciază în mod demn faptul, că Italia e primul stat care, a dat un răspuns favorabil acestei invitațiuni. Exemplul Italiei a fost și va fi urmat și de alte state.

Patrulă austro-ungară în prisoare muntegreacă. Ziarului »Grazer Tagespost« i se telegrafiază: Zilele trecute se întâmplase că o patrulă din armata austro-ungară dela granița muntegreacă, se rătăcise și trecuse pe teritoriul Muntenegrului. Se spune, că patrula ar fi fost trasă în cursă de muntegrini, cari apoi au arestat-o. Patrula se compunea din 5 sau 7 infanteriști și un sublocotenent ca comandant. Nu se știe, dacă s'a mai reîntors sau nu această patrulă la Cattaro.

Correspondența Rumena. A apărut Nr. 3 al Corespondenței române a d-lui Fava, cuprinzând informații despre evenimentele cele mai nouă și mai importante din lumea românească, precum: Vizita prințului Carol la Roma, un act nobil al prințului Carol, opresiuni maghiare etc.

Tineretul german. Dl André Francois-Poncet publică în »L'Opinion« concluzia la care a ajuns în urma unei anchete discrete condusă la fața locului, asupra mentalității și exteriorului tinerimei — în special tinerimea universitară — a Germaniei. Verdictul său general este că: tinerimea universitară de astăzi, vorbind în linii generale, nu este nici ageră, nici inteligentă, — asemenea dânsa se ocupă prea puțin de chestiunile contemporane. Citind și observând puțin, tinărul este tanțos, multumit de sine, fără prevedere, ignorant. Pe el se razimă armata, fiind unul din stâlpii pe cari se clădește edificiul său erarhic.

Scrîtorul susține, că tinărul student universitar formează o castă, care se aseamănă cu casta militărească. Studentul îmitează pe ofițer. El adoptă mersul lui tanțos, poartă mustața la fel, face complimente cu tocurile lipite. Această castă universitară este un susținător al guvernului, și al guvernului nu ca reprezentant al unor principii, ci pur și simplu e partizanul oricărui guvern.

Există în felul de a fi al germanului, în natura sa, — nu voiu spune o servilitate naturală, — dar o tendință înăcută spre ascultare, un respect învederat față de putere. Această atașare de guvern a tinerimei universitare și chiar a profesorilor, este datorită, fără îndoială unei convingeri sincere, că de dânsa depinde mărirea națiunii. Dar această convingere este întărită de cunoștința avantajilor ce poate trage prin această atitudine către orice putere. Strigătul stomacului este în armonie cu strigătul inimii. Studentul francez și cel englez stau mai prâsus de cel german în aceste privințe.

Tinerimea universitară a Germaniei de astăzi nu se aseamănă de fel cu cea dela 1830, care a luptat pentru libertate.

Cununie. Ninuca Masca și Ioan Murașan își vor celebra cununia în 5 Iunie st. n. în biserica gr. cat. din Beiu.

Scafandrier în pericol. Din Fiume se anunță: Scafandrierul Ioan Puianich a fost încredințat cu lucrările sub apă a unui mare elevator ce se construște acum la fabrica Danubius. Sâmbătă după prânz, când amintitul scafandrier lucra pe fundul mării, s'a prăbușit un mare trat de pământ, care l-a înconjurat, îngropându-l până la gât. Lucrătorii de deasupra observând nenorocirea, au chemat imediat pe scafandrierii din fabrică, cari s'au cufundat în apă, și abia după o muncă de aproape două ore au putut desgropa și scoate pe nenorocitul Puianich le suprafața mării. A fost scos grav bolnav. Zăcea în inconștiență — au spus cei ce l-au salvat — și a avut norocul, că nu s'a rupt țeva prin care i se trimetea aer de afară.

Sodali români din Turda invită la producțiunea teatrală, urmată de dans, ce se va aranja Duminecă în 1 Iunie st. n. în sala cea mare a hotelului »Elisabeta« din Turda. Venitul curat este destinat pentru ajutorarea ucenicilor săraci.

Știri mărunte. Din Constantinopol se desminte știrea, că Enver-bey ar fi fost ucis la Ceatalgea. Alaltăseară a sosit Enver-bey în Constantinopol, unde a rămas și el surprins de știrile răspândite despre dânsul.

— În Pădurea-neagră și Taunus ninge în continuu. Alaltăieri a căzut grindină iar eri dimineață s'a lăsat un ger foarte mare. Totul e acoperit cu un mare strat de zăpadă.

— După cum se anunță din Paris, regele Alfons al Spaniei va pleca în luna viitoare la Viena, unde va vizita pe M. Sa monarhul.

AVIZ. Caut un candidat de avocat cu praxă bună, începând cu 1 Iunie Dr. George Drimba avocat Cohalm (Kôhalom). 3—3

In laboratorul dentistic al dlui Dr. Alexandru Dobrescu, medic specialist în dentistică, fost asistent la clinica universității din Graz, se fac tot felul de operații dentistice și tot felul de dinți artificiali, după metodele mai noi. Brașov, Piața mare (Târgul cailor Nr. 4.) Telefon 271.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Concedierea soldaților pe timpul secerișului. Dela magistratul orașului Brașov primim următorul comunicat: În urma ordinului circular al Ministeriului reg. ung. de honvezi Nr. 4483/1910 pres. o mare parte din feciorii activi ai armatei c. și r. se concediază pe timpul secerișului trei săptămâni de zile spre a da ajutor la lucrările secerișului. Excepțiune fac numai feciorii dela cavalerie și dela regimentele de artilerie de câmp. Concediul trebuie cerut de înșiși soldații în persoană când se prezintă la raport. De altminteala condițiunile mai detaliate referitoare la obținerea concediului se pot ceta în secțiunea militară a magistratului orașenesc în toate zilele dela 8 — 12 a. m. — Magistratul orașenesc.

Târgul de țară (de vite) se va ținea în zilele de 26, 27 și 28 Mai st. n. în Brașov.

Rafturi de prăvălie sunt de vânzare la D. Purcărea Pe tocile Nr. 11 Brașov.

Pentru masa studenților români s-au mai făcut următoarele contribuții: d-na Balaza St. Bieba cotizația anuală 20 cor., institutul de credit »Mărgineana« din Poiana-Sibiului 10 cor.

Primească marinimoșii donatori sincerei noastre mulțămite. — Direcț. școalelor medii gr. or. rom. din Brașov.

Mulțămite publică. Pentru biserica noastră a »Sîntei Adormiri« din Brașovul-vechiu s'au făcut în timpul din urmă mai multe procurări și donațiuni:

Parte prin o colectă întreprinsă în parohie, parte prin o colectă întreprinsă de P. st. doamnă Elena Săbănean, contribuind și d-oi, s'a adunat o sumă de 160 cor, cu care s'a procurat un prea frumos prapor carele s'a dăruit bisericii noastre.

O prea stimată doamnă din Brașov cetate, a dăruit pe sama bisericii

neastre un frumos covôr, care să se pună pe masă sub icoana înmormântărei D-lui Isus — în preț de 40 cor.

Domnul Tache Andreian și fiica d-sale Maria din Craiova, domiciliați în Brașov, au dăruit o frumoasă candelă de argint în preț de 80 cor.

Ioan Marin, George Puiu și Nic. Florea — din Brașovul-vechiu au procurat și dăruit un potir prea frumos — pe dinlăuntru aurit, în preț de 45 cor.

Văduva Marina Răjnovan din Brașovul-vechiu a cumpărat o cădelniță de alpaca argintită în preț de 40 cor. și o cutie și o linguriță de argint în preț de 20 cor.

Văduva Ana Lupu n. Marica a contribuit cu 20 cor. pentru aurirea și îmbrăcarea sf-tei Evangellii în plâsch de mătase.

Faptele nobile se laudă pre sine. Primească p. t. donatori și donatoare din partea subscrișului, în numele credincioșilor bisericii noastre, pentru jertfele aduse de d-lor cu atâta marimie pe altarul Sionului nostru, expresiunea deosebitei mele mulțămiri.

Brașovul-vechiu 4/17 Maiu 1913. — Iosif Maximilian, paroh.

Apollo-Bioscop. Joi și Vineri în 22 și 23 Mai, Joi 3 Reprezentațiuni! Coney Island (vedere) Salvatorul vieții (Umor) Willy e supărăcișe (Umor) Cine din doi? (Umor) Un tren scăpat (După natură) Cea mai nouă fotografie de slager American. »Fata păzitorului farului« tragedie americană în 2 acte. Afară de program, Noutate senzațională »O miliardară ca șarlatană« mare dramă socială în 3 acte.

Sâmbătă și Duminecă program nou Ultimele Reprezentațiuni Duminecă în 25 Mai!

Adunarea generală extraordinară.

Convocare.

Reuniunea femeilor române din Brașov va ținea o adunare generală extraordinară Duminecă în 12/25 Maiu, la oarele 4 p. m. în sala cea mare a gimnaziului român.

Scopul adunării generale este aranjarea Congresului femeilor române din Ungaria:

În sensul statutelor se convoacă această Adunare generală extraordinară atât prin jurnal cât și prin circulare cu 8 zile înainte, și se invită cu insistență toate membrele la participare, neputându se lua decisiuni fără o terțialitate din numărul membrilor ordinare.

Brașov, în 4 Maiu 1913.

Maria B. Băulescu, Ioan Lengeru, prezidentă, secretar.

Războiul Independenței.

Mercuri în 21 și Joi în 22 Mai la oarele 4, 6 și 8 seara în stabilimentul »Uranica« (Reduța orașului.)

Cel mai mare film de război al prezentului în 16 capitole, la care au colaborat 20.000 soldați români. Durata filmului 2 oare. Fotografiera acestui film colozal a costat o jumătate de milion.

În acest film obvin următoarele persoane marcante: Carol I. Regele României, Elisaveta, regina României (Carmen Sylva) Țarul Alexandru II, Împăratul Rusiei. Marele duce Nicolae, comandantul armatei rusești. Osman-pașa, eroul dela Plevna. Scobelev, general rusesc. Ganetzky, general rusesc. Mitropolitul-Primat al României și înaltul cler.

I. C. Brătianu, prim-ministru român. M. Cogălniceanu, P. S. Aurelianu, G. Chișu și I. Câmpian ministrii români. Cernat, general român. Davila, general român. Candiano Popescu major. Șonțu, major. Peneș, sergent. Rodica, mireasa sa. Cobuz cioban.

Cea mai mare parte a tablourilor sunt luate pe pământul istoric al luptelor cu colaborarea armatei române și a celor mai celebri artiști români.

De remarcat cu deosebire: Facerea podului și trecerea Dunării. Calafat. Grivița. Plevna.

Dansurile naționale sunt executate de artiști speciali din București. În decursul dansurilor și a marșurilor va cânta muzica militară melodii românești.

Copii sub 10 ani, studenții și soldații plătesc în locul I. și al II-lea jumătate.

Pentru elevii școalelor primare din comunele din jurul Brașovului se va da o reprezentațiune Vineri la oarele 2 p. m. Prețul de în-

trare în parter 40 fleri, balcon 80 fleri.

Pentru țărâni noștri dela șate vor avea loc reprezentațiuni deasemenea Vineri începând dela 2 oare p. m.

Cărți și reviste.

Cel mai potrivit premiu pentru copilașii noștri cu ocaziunea examenelor este: *Biblioteca Școlărilor*, din care a apărut până acum o serie de 10 numere, cu un cuprins ales, variat, instructiv și moralizător. Seria întreagă (cam 11 coale de tipar) costă 66 fl. Învățătorilor, cari nu sunt fundatori li-se dă un rabat de 15%, iar fundatorilor, cari au plătit taxa de fundare de 5 cor. un rabat considerabil de 30%. Taxele de fondare și comănde se adreseze: Dr. V. Stan, (prof. semin. (Nagyszeben, Hermannsplatz 4/a). Cuprinsul: Nr. 1. Legende de S. Fl. Marian. Nr. 2. I. T. Mera: Cenușotca, poveste. Prețul 12 fl. Nr. 3. V. Alexandri: Balade populare. Prețul 6 fl. Nr. 4. Din lumea paserilor. Prețul 6 fl. Nr. 5. V. Alexandri: Sentinela română. Prețul 6 fl. Nr. 6. Prihorul. Prețul 6 fl. Nr. 7. Împăratul Rogojină. Prețul 6 fl. Nr. 8. În noaptea sfântă. Prețul 6 fl. Nr. 9. Țara pomilor. Prețul 6 fl. Nr. 10. Luptele lui Traian cu Dacii. După A. Vlahuță. Prețul 6 fl.

ULTIME ȘTIRI.

București, 21 Mai. Eri dimineață s'a ținut la d-l Titu Maiorescu, o consfătuire a membrilor guvernului, în care s'a luat cunoștință de cuprinsul oficial al protocolului dela Petersburg, care a fost remis d-lui Titu Maiorescu printr'un curier special. O hotărâre asupra datei la care se va comunica protocolul, nu s'a luat în consiliul de miniștri [de eri. Tot ce s'a stabilit și numai în principiu, e ca protocolul, împreună cu actele diplomatice asupra acțiunii guvernului român în diferendul româno-bulgar, să se comunice Parlamentului înainte de închiderea sesiunii corpurilor legiuitoare.

Viena 21 Mai. Muncitorul socialist austriac Schumayer, a fost osândit de curtea cu jurați la moarte prin ștreang.

Salonic, 21 Mai. Eri a avut loc o încăerare nesângeroasă lângă Salmani, dincoace de Galiko, unde trupele grecești și bulgărești bivua-chează. Încăerarea s'a datorit unei neînțelegeri.

Proprietar: **Tip. A. Mureșianu: Branisco & Comp.**
Redactor responsabil: **Ioan Brolea.**

Prețurile cele mai mari pentru haine purtate de militari și civili le plătește Pölatzschek din Budapesta, care sosește Joi dimineața în Brașov. Rog a mă aviza prin o carte postală (Hotel Europa 31.) 1—3.

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Maiu 1913.

Renta ung. de aur 4%	102.10
Renta de coroane ung. 4%	82.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	73.70
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	83.30
Bonuri rurale croate-slavone	86.60
Impr. ung. cu premii	449.—
Losuri ptr. reg. Tisei și Seghedin	296.50
Renta de hârtie austr. 4 1/10	83.25
Renta de argint austr. 4 1/10	83.15
Renta de aur austr. 4%	105.75
Renta de coroane austr. 4 1/2%	83.45
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	74.45
Lozuri dia 1860	157.50
Acții de-ale Bâncei ung. de cred.	2072.—
Acții de-ale Bâncei austr. de cred.	320.50
Acții de-ale Bâncei austro-ung.	625.50
Napoleoniori	19.12
Mărci imperiale germane	117.35
London vista	249.92 1/2
Paris vista	95.52 1/4
Note italiene	93.40

INCHIDEȚI GURA... dacă ai dinți urâți cumpără-ți un tub de pastă de dinți din cărbuni de tei „REFORM“ cu 70 bani. — Folosind-o 3 zile vei avea dinți albi ca zăpada.

Atunci vorbește și spune-i ori și cui, că acest minunat preparat l-ai cumpărat în prăvălia lui E. A. Orendi și drogueria Lang și Theil în Târgu Grăului.

VISCHT OTTO, inventator și exclusiv singurul fabricant, farmacia „Orangyal“ în Tatrang, comitatul Brașov. — Laborator chimic. — Singurul preparat care nu atacă dinții.

N. I. FOLYOVITS SUCC.
Holtrich-Ujhelyi,
 BRAȘOV, Târgu grâului Nr. 4.

Mare asortiment în stofe moderne pentru dame și bărbați.
 — Stofe de haine și Albituri. —

Trusouri complete. 88-104

Serviciu prompt! Prețuri ieftine!

Semințe economice!

Și adecă: Sămânță de sfeclă și de ierburi în toate felurile, sămânță de trifoi și lăună mară aleasă și fără mătase cu atest și plombă de stat, toate în calitatea cea mai bună și cu prețurile ieftine.

Totodată ne permitem a recomanda la Domnii economi **varul nutritor alui Barthel din Viena** al cărui singur deposit pentru comitatul Brașovului și comitatelor vecine să află la noi (10-20)

J. L. & A. Hesshaimer BRAȘOV.

!! Important pentru fiecare gospodină. !!

KRAFFT & HERBERTH-Praf de molii.
Inimicul moliei,
 Simplu, practic de efect probat.

Krafft & Herbert Inimicul moliei este ieftin și spornic.

" " " " este simplu la întrebuințare.
 " " " " este liber de naphthalină.
 " " " " nu lasă miros în haine, covoare, desinfectază. [blănarilor etc.
 " " " " nu face pete.
 " " " " este incontestabil cel mai bun preservativ contra moliiilor la covoare, haine, perdele, blane etc.

Prețul unui carton 50 bani.

KRAFFT & HERBERTH Droguerie. Laborator chem. techn. și cosmet.
 BRAȘOV, Târgul grâului Nr. 8. (6-12)

Băile minerale vindecătoare din Előpatak

Cu apă care conține Radium în cantitate mare, Acid carbonic natural au efect deosebit contra boalelor de stomac, rinichi, ud, mișcă, ficat, și splină, gâdă, reumatism, constipație, precum și contra boalelor cari se desvoltă din nervozitate. Cura cu renumita apă de beut Előpatak, urmată după ordinația medicală, împreună cu băi reci și calde, masaj, gimnastică suedică, traiu dietetic dă rezultate foarte favorabile. Sezonul băilor dela 15 Mai până la 15 Septembrie. Stațiune de cale ferată Feldioara (Földvár) și Sepsis-Görgy cu comunicație ieftină de trăsuri. Locuințe și întreținere ieftine și elegante. Pentru sezonul prim din 15 Mai până în 15 Iunie și al doilea dela 20 August până la 15 Septembrie se plătește numai jumătate din taxa pentru cură și muzică. Locuința cu 50%, întreținere mult mai ieftină. Apa minerală Előpatak ocupă primul rang între apele minerale alcaline ce conține a'caoid de fier se folosește și ca doborâie de casă și e foarte plăcută amestecată cu vin sau ca beutură răcoritoare. În streinătate precum și a țeară să consumă anual mai mult ca un milion de sticle. Locul de trimitere E5-patak și în cele mai multe orașe și case de comerț en gros.

La dorință se trimite și prospecte franco.

Direcțiunea.

Văpsitoria artistică de lux și curățire hemică
G. SOLINGER Succesori.
 Str. Spitalului 64, vis-à-vis cu Hotel Coroană,

se recomandă pentru toate lucrările ce cade în branșa aceasta. Curățire hemică de garderobe de dame și domni, în mătase, lână, bumbac, întindere modernă de perdele pe cadre patent etc. Costume de bărbați se curăță hemic și reparază în atenție. **NOVITATE!** lăi proprie ca nouă. **NOVITATE!**

== PENE DE STRUȚ ==

se curăță sau vopsește în colori moderne și leagă cu preț ieftin în Pleureuse. Rechi de dame, haine bărbătești se vopsește în colori moderne, asemenea stofe de mobile, perdele de lână, draperi etc. Negru pentru jeli la dorință se execută în 48 ore.

Mai departe se primesc pentru sezonul de eamnă, mantale de pluș de dame, precum și baltoane de domni spre curățire cu abur.

41-50 Oac. muștirii se livrează lucrări ireparabile. Reg de sprijin

Maestru de zidar diplomat!

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public, că am dat cu succes examenul de maestru zidar înaintea comisiei de stat din Budapesta și am obținut astăzi **diploma de maestru zidar, după o praxă de doi-spre-zece ani ca maestru.**

Prin urmare rog. On. public și cu deosebire forurile noastre bisericești și școlare a-mi acorda tot sprijinul posibil, onorându-mă cu cât mai numeroase comande.

GEORGE MOLDOVAN, maestru zidar diplomat
 9-10. BRAȘOV, Strada Sf. Nicolae B. Nr. 6.

 PFAFF
 Mașini de cusut

UNDERWOOD, mașini de scris, ROATE ARMATE „KOSMOS“ roate pentru popor din fabrica de arme Steyr.

OTTO WETZEL,
 Brașov, Strada Mihael Weiss Nr. 30.

Atelier de reparaturi pentru mașini de cusut de toate sistemele, mașini de scris și biciclete. 33-52

Novitate de apă minerală.

Aduc la cunoștința on. publicului, că am pus în circulație apa de jod a izvorului „BÉLA“ din Zajzon, care se află la toate farmaciile, drogerii, și prăvălii de coloniale.

Despre puterea de vindecare a apei Hanko Vilmos și Dr. M. Hantz medic suprem comitatens a declarat că apa izvorului „BÉLA“ din Zajzon se pot recomanda la turburarea schimbului de materie la anemie, boale de singe, ofica, la catar a organelor de inspirație și nutremânt, la reumatism și podagră și la boale de rănichiu.

Conținând jod e foarte bună la copii și tineri. Amestecată cu vin este o beutură răcoritoare. Fiind Zizinul aproape de Brașov sunt în stare a vinde sticla cu 10 fileri cu adusul acasă.

Comandele se execută încă i ua aca.

Magazinul central și manipua fântanei
 Piața boilor Nr. 3. Telefon 469.

Cu toată stima: **Ladislau Schuster,**
 manipulantul apei minerale. 29-50

Vânzare de lemne.

Biserica gr. cat. din Ohaba (comit. Făgărașului) publică prin această licitațiunea verbală împreună cu oferte scriptoristice incluse pentru vinderea a 2238 m³ lemne de stejar de lucru (mobile traverse și alte unelte) și 1986 m³ ramuri lemne de foc, care formează proprietăția bisericeii și care să află în pădurea „Pișcu Cinti în depărtare de 2 kilometri dela comună și 3 kilometri dela gara Șinca Veche.

Licitațiunea să va ținea în 5 Iunie 1913 st. n. la 2 oare d. a. la casa comunală din loc.

Prețul de strigare sub care lemnele nu să vor vinde este 34311 coroane; radiul 10% din prețul strigării, care sumă este a să depune înainte de a să începe licitația în bani gata sau în hârti de valoare.

Condițiunile de licitație și de contract ori când să pot vedea la curatoratul bisericesc din loc.

Ohaba (comit. Făgărașului) la 27 april. 1913.

Curatoratul bisericeii gr. cat. 1-1.

Fabricate clasa primă!

Pentru sezonul de primăvară și vară recomandăm produsele noastre renumite ca cele mai bune și anume:

Stofe de haine pentru domni Cheviot și Kangarn.
Stofe de costume pentru dame unicolor sdesen.
Stofe Double pentru paltoane, Ulster și mantale de dame
Velours și Plmerstons pentru paltoane de eamnă și palto
Cheviot și Kangarn negru pentru costume salon, iră și smoking.
Stofe Loden impenetrabile pentru sport și costume de vânat și voluntari
Stofe de raiforme pentru locot și voluntari
Pledari pentru voiaj, cergă pentru voiaj, ășuri, cal, covoare etc. etc
 Fabri de postav, mărfuri de eamnă și tricotaj.

WILHELM SCHERG & Cio.
 8-50 **posi de vânzare!**

Fabricate clasa primă!

Ceapă

Bună de calitate excelentă numai la Frații Gingold se poate căpăta Kilo cu 20 bani.

Cu Engros preț convenabil. 1-12

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei”,
 se pot face ori și când pe mai îndelungat sau lunare.
 Administr. „Gazei Transilvaniei“.

Vânzare de lemne.

In cancelaria comunei Zernești aparținătoare cercului preterial Törösvár comitatul Fogaras, se va ținea în 29 Maiu 1913 la 9 oare a m sub președinția primpretorului cercual licitație publică verbală împreună cu oferte închise, cu care ocaziune să va vinde următorul cuant de lemne al proprietarilor mai jos înșirați.

- 1). Comuna Zernești vinde 46181 m³ molitv și brad lemn de construcție pretuit fără coaje 87235 m³ lemne de fag de construcție și foc; cu prețul de strigare 501881 cor.
- 2). Comuna Tohanul nou vinde 2250 m³ de molitv și 1227 m³ de brad, lemn de construcție, cu prețul de strigare de 20862 cor.
- 3). Foști urbarialști ai comunei șiinea vând 1559 m³ molitv lemn de construcție și foc, cu prețul de strigare 1367 cor.
- 4). Foști urbaliști ai comunei Moeciul inferior vând 4156 m³ molitv, lemn de construcție cu prețul de strigare de 24936 cor.
- 5). Foști urbaliști ai comunei Simon vând 12320 m³ molitv, lemn de construcție, cu prețul de strigare de 73920 cor.

Licitația să va ținea pentru fiecare comună separat în ordinea de mai sus.

Doritorii de a licita să invită ca ofertele închise să le înainteze la primpretorul cercului Bran: (Törösvár) cel mai mult până în 28 Maiu st. nou 1913 la 12 oare m.

Ofertele trebuiesc făcute separat pentru cuantul de al fiecărei comunei.

Ca vadiu trebuie alăturat la fiecare ofertă 10 % din prețul de strigare în bani gata sau în hârtie de valoare acceptabile pentru cauțiune.

Deslușiri referitoare la condițiunile de licitare și contract precum și la lucrările despre prețurile lemnelor și alte date de lipsă să oficial silvanal din Zernești verbal sau înscris.

Zernești la 20 Aprilie 1913.
 Oficiul silvanal reg. ung. din Zărnești.

In asortiment bogat.

Cărucioare de copii. — Cărucioare sport. Paturi de copii. Lăvori de copii. Scaune pentru copii care se pot deplasa. Cărucioare de păpuși. Paturi de păpuși.

Rogojini de lemn pentru camere de baie. Stergătoare de lemn. Măsuțe împodobite. Cuere pentru curățirea hainelor. Cuere de haine.

Paturi de fer și alamă. Cavalete. Paturi cu jarnire. Paturi cu cutii. Lavoare. Dulap de noapte. Stative de haine. Saltele de sârmă. Afrișe în trei părți. Saltele cu păr de cal.

Scaune pentru grădini. Levite pentru grădini. Mase cu paravan. Paviloane pentru grădini la

Czell & Frank
 Strada Vămei 34. 9-10